

FOMENT

Portaveu oficial en les comarques tarragonines, del partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana

ANY VIII.

REUS, dissapte 19 d'Abril de 1913

Núm. 92

GRAN HOTEL DE LONDRES

ESTABLIMENT DE PRIMER ORDRE

LUXOSOS HABITACIONS

QUARTO DE BANY I DUTXA

AGUSTI CASANOVAS

Cotxes a tots els trens — Plaça de Prim - REUS — Telefon núm. 28

SALO DE LECTURA, PIANO I VISITES

SERVICI DE GRAN LLUIMENT

PER A BANQUETS

TOTS PER A UN. UN PER A TOTS

EL BRUCH

Domicili social: Concepció, 14. **REUS.** L'unió fa la força

Associació Mutua de Segurs sobre la Vida, legalment constituïda amb arreglo a la llei de 14 de maig de 1908, per lo tant intervinguda i fiscalitzada per l'Estat.

Fi de l'Associació.—L'Associació EL BRUCH, permet crear i constituir un dot per als fills, una herència per a la família i en particular un capital per a matrimonis que pensin en el dia de demà en que la soletat d'un dels dos pot causar-los la misèria. Els sollicitants deuen tindre en compte que sols abonant en els quatre primers mesos del seu ingrés una módica quantitat per a gastos d'administració, podran assegurar un capital de 1.000 a 50.000 pessetes a base del verdader mutualisme.

Pólices pagades fins a la fetxa 11, cobrant els seus hereders pessetes 3.922'50. - Quotes assegurades 1.293, formant un Capital inscrit de 1.293.000 pessetes.

La correspondència al Director General don **A. Bieto Baldrich**

(Anunci aprovat per la Comissaria General de Segurs).

Pro Mancomunitat

ELS PARLAMENTARIS CATALANS

Com oportunament anunciarem, ans d'ahir se reuniren en la Diputació provincial de Barcelona, els parlamentaris de Catalunya junt amb els presidents de les Diputacions catalanes i diputats provincials.

La reunió resultà molt nombrosa i la discussió fou interessant, mostrant tots els reunits propòsits de gran energia i regnant entre ells el més complet acord. Heusaquí la nota oficiosa facilitada a la premsa:

“Els Diputats i Senadors per Catalunya, reunits en el Palau de la Generalitat Catalana, previa convocatòria de les quatre províncies, manifesten que, mantenint la seva confiança en les declaracions reiterades del president del Govern, favorables a la prompta aprovació del projecte de Mancomunitats, a l'objecte de estimular-lo i enfortir-lo en la realització del seu propòsit de satisfer els unànims desitjos de Catalunya, acorden:

Provocar la celebració d'actes en els que's posi de manifest la unanimitat de Catalunya, alenatorn del projecte de Mancomunitats, i anar col·lectivament a Madrid per a que la representació parlamentaria catalana, trasmeti al Govern els desitjos de Catalunya.

Havent-se discutit entre'ls reunits si era més convenient per a la finalitat que unanimitament persegueixen quin d'aquests dos acords hauria de portar-se a compliment en primer terme, han acordat confiar la decisió a l'acord dels presidents de les quatre Diputacions catalanes.

Havent-se plantejat als reunits la qüestió de quina seria la conducta de la representació parlamentaria catalana, si per l'aplacament indefinit de la reunió del Parlament o perque malgrat els seus esforços el Parlament no sancionés el projecte de Mancomunitats, es demostrés l'ineficàcia de la seva acció en el servei de la voluntat general de Catalunya.

Han acordat confiar en el seny i patriotisme dels quatre presidents de les Diputacions catalanes, per a que, si per qualsevol causa, que avui no's pot prevenir, arriba un moment en que'ls considerin fracassats en la seva acció davant del Govern i dintre del Parlament, i ineficàç el concurs de la seva investidura parlamentaria, els reunits posen les seves actes a disposició dels quatre presidents de les Diputacions catalanes, puig tots, per damunt dels seus ideals particulars, volen fer-les servir en defensa de Catalunya i no's considerarien amb autoritat per a detentar-les, el dia que s'hagués demostrat la seva ineficàcia.

Aquests acords han sigut presos per unanimitat.”

Notes polítiques

El cas Nougués

Segons llegim, el senyor Nougués, en la reunió de parlamentaris catalans celebrada ans d'ahir en la Diputació provincial de Barcelona, feu constar que directa ni indirectament s'havia adherit al miting de Madrid sobre Notaríes, del qual ni tant sols va tenir notícia.

Ara comencem a creure'l al senyor Nougués. I si no l'hem cregut abans, la culpa no és nostra, sinó d'ell i dels corresponents i diaris de Madrid. D'ell, perque n'ha fet tantes, que no li ha pas de venir d'una, i dels corresponents i diaris de Madrid que donaren la falsa nova.

Per lo demés, com ja diguerem, al senyor Nougués el coneixem de molt abans del miting de notaríes madrilenys i tant si va adherir si com no, seguim tenint-lo políticament en un desfavorable concepte.

El fulanisme

Heusaquí com califica «La Epoca» als diputats liberals que han fet el modest homenatge an en Romanones. Dia que aquest reb la consagració dels «barrosistes» de Córdoba, dels «amosefios» de la Rioja, dels «borbolistas» de Sevilla, dels «prietistas» de La Coruña, dels «toristas» de Cádiz, dels «testorudos» de Valencia, etc., etc.

Aquesta és la desgraciada política espanyola. Tot lligams personals i fulanismes. Idees, res.

Un republicà renegat a Palau

En la recepció dels diputats provincials celebrada al Palau, el president de la Diputació de Madrid presentà al rei al senyor Prida, que recentment ha ingressat en el camp monàrquic.

El senyor Prida respongué a la salutació del rei, dient li que la seva admiració per la persona del sobirà l'havia obligat a adherir-se a la política monàrquica.

—No parlem d'això, li replicà el rei; com dinen en la casa que vosté acaba de deixar, jo no soc més que un ciutadà espanyol, que procura servir a la patria en tot lo que pot.

Si és certa la lliçó, cal felicitar al monarca.

El Decret sobre ensenyança del catecisme

Aquesta setmana quedarà firmat el decret sobre l'ensenyança del catecisme a les escoles.

Veuem en que consistirà la espatarrant reforma, calificada ja de «pas de pussa» per tota la premsa liberal i republicana.

La bandera catalana

L'Ajuntament de Figueres, la bella capital de l'Alt Empordà, acordà en sa darrera reunió per unanimitat i a proposta del primer tinent d'alcalde en Rafael Ramis, que la bandera catalana oneji en la fatxada d'aquelles Cases Consistorials tots els dies de festa no «palaciega».

L'acord, com hem dit, fou pres per unanimitat. El senyor Ramis al presen-

tar la seva proposició digné que no creia tenir necessitat de defensar-la sent tots els regidors figuerencs federals, nacionalistes i republicans.

Rebi'l digne Ajuntament figuerenc nostra entusiasta enhorabona pel seu patriòtic acord que creiem serà vist amb la mateixa satisfacció per tots els patriotes.

La rémora del Senat

Ha sigut objecte de comentaris per lo retardatori el següent paragraf del discurs den Montero Rios llegit al Palau amb motiu de la recepció de les meses d'ambdues Cambres:

«Fuerza será comenzar a pensar si puede continuar el amparo del buen sentido a la humanitaria benevolencia de conservar en el seno del hogar social a los que no abrigan otro pensamiento que el de su destrucción, desde el momento en que se lleguen a conocer sus criminales propósitos aunque su ejecución no haya comenzado.»

A Tarragona

Llegim en un confrare de Barcelona:

«Son molts els regionalistes de Barcelona que's proposen traslladar-se el proper diumenge a Tarragona per a sentir el discurs que en l'acte de l'inauguració de la sucursal de la Lliga pronuncii el senyor Cambó.

En la Lliga d'aquesta capital se faciliten a quins desitgin assistir-hi quants informes puguin interessar-los sobre'l viatge.»

La Joventut Socialista de Reus contra l'Azcarate i l'Alvarez.

Segons llegim en el confrare local «La Justicia Social», en el III Congrés de la Federació Catalana del Partit Socialista Obrer que se celebrarà els dies 11 i 12 del proper mes de maig, se presentarà entre altres proposicions la següent de la Joventut Socialista de Reus:

«Que el Congreso pida al Comité Nacional la inclusió en el orden del dia del próximo Congreso del Partido la proposición de que retire la representación del mismo en el Comité de Conjunción republicano-socialista si continúan en él los señores don Melquíades Alvarez y don Gumersindo Azcarate que tanta benevolencia han tenido con la monarquía.»

Crònica estrangera

L'incident de Nancy

No més faltava això per a fer més tívides les relacions franc-alemanyes. Aquest incident de Nancy presenta caràcters un poc inquietants, i augmentarà sens dubte la nerviositat en els dos països.

Què ha succeït a Nancy? Això es lo que cal aclarir de primer. La versió alemanya es ben diversa de la versió francesa. La primera conté fets realment greus, que justificarien de la part de l'Alemanya una actitud enèrgica. La versió francesa, al contrari, presenta els fets com insignificants. Coincideixen les dues versions en que hi hagué una qüestió desagradable entre uns alemanys i uns francesos, pero expliquen l'incident de manera essencialment diferent.

Segons la premsa alemanya, dos alemanys que assistien a una representació teatral al Casino de Nancy foren acollits amb crits de «Son oficials alemanys!». Al sortir del Casino, van esser perseguits per una colla de gent fins a l'estació del ferrocarril. En la sala d'espera, la gent els insultà horriblement, els apallà, els feu agenollar, els tirà el barret per terra, dient-los: «Oficials prussians, torneu vos en a Metz; era a Lunéville quan hi baixà el «Zeppelin». Després se'ls feu saludar a uns oficials francesos que passaren per allí, els quals no intervingueren per a fer cessar l'escena. Els alemanys fugiren. llençant crits de «auxili!» i un empleat de l'estació els acompanyà aleshores a l'andén; pero la multitud els seguí, els tornà a insultar i a pegar i els escopí a la cara repetides vegades.

Relatat d'aquesta manera, això és gros. Pero precisament per ésser gros resulta inversemblant. La primera cosa que pensa un home imparcial al llegir les informacions de la premsa alemanya és que s'ha inflat l'incident d'una manera enorme.

Les informacions franceses deixen reduït l'incident a una qüestió vulgar. Segons els francesos, l'actiu poc correcte dels alemanys en el Casino provocà les iras d'uns quants estudiants de Nancy, que els seguiren després, dirigint-los dures paraules, fins a l'estació del ferrocarril. Sembla que la conducta d'aqueixos estudiants no fou plausible,

pero no hi hagué cops, ni brutalitats, ni escupinades, ni cap oficial francès ho presencià.

Per a jutjar l'incident de Nancy cal, doncs, esperar que les enquestes obertes simultàniament a França i a Alemanya esbrinin la veritat dels fets. Mentrestant, la prudència i la noblesa aconsellen abstenir-se de certs comentaris. No ho ha entès així, emperò, la premsa pangermanista, la qual, sense altre element de judici que un telegrama de l'agència Wolff probablement inexacte, ha esclatat en un furios concert d'insults contra la França i els francesos. El diari «Berliner Neueste Nachrichten» diu: «Si als francesos els pica la pell, no'ns farem pregar més temps per a fer-los passar la picor. La situació se'ns presentarà de manera ben diferent que a l'estació de Nancy i la nostra immensa superioritat contribuirà a fer-la encara més amarga». La «Deutsche Tageszeitung» parla així: «Els excessos comesos per la multitud, a Nancy, són una vergonya per al poble francès enter i provenen que'ls instints brutals dominen en totes les classes de la nació. Quan poden produir-se semblants fets sense que'ls oficials presents prenguin la defensa dels estrangers atacats i sense que'ls funcionaris compleixin el seu deure, el poble enter ha de suportar les responsabilitats. Així és que la nació francesa, de poble civilitzat que era, esdevé un poble canalla amb el qual les altres nacions han d'evitar en l'avenir tot contacte. Un tal poble no pot ésser tractat amablement, sino d'altra manera». La «Gazeta de la Creu» escriu: «Hem assistit a una orgia d'odi, molt més repugnant per anar junta amb la brutalitat i la covardia». La «Post» s'expressa en aquests termes: «El govern alemany està en el més seriós deure de concedir la seva protecció als súbdits alemanys, no sols contra'ls mexicans i els hotentots, sino també contra'ls francesos». Finalment, el governamental «Lokal Anzeiger» diu menaçadorament que «la paciència alemanya té'ls seus límits».

No hauria estat més natural i més discret que'ls diaris tentons haguessin esperat, per a usar aquest llenguatge, el resultat de les enquestes oficials que s'ha obert amb l'objecte d'clarificar els fets?

El govern alemany ha encarregat a la seva embaixada a París que demani al govern francès els informes que tingui sobre'l cas de Nancy. Aquest pas diplomàtic no té gaire importància, i ja era d'esperar. Mes l'incident no acabarà segurament aquí, i es de témer que porti entjoses conseqüències. Amb bona voluntat per part dels governs de París i Berlín, i renunciant la premsa a atacs com els que hem reproduït més amunt, l'incident de Nancy quedaria resolt satisfactoriament.

A. R. i V.

Les genialitats d'un incomparable improvisador de teories

En l'assumpte de les aigües, la ploma que defensa el negoci Caballé desde les planes del diari possibilista, s'ha guanyat el campionat del periodisme desaprofissat, sense solvència moral ni intel·lectual, que escriu lo que li dona la gana, despreciant els vells, els mitjers i els moderns canons, fent taula rasa de tot principi i de tota lògica, improvisant sempre i en tot: sobre ciència, arts, economia, dret, administració, etc.

Així, divagant un dia sobre principis democràtics amb ocasió dels recursos interposats contra els acords reputats ilegals de l'Ajuntament en l'assumpte de les aigües; ens tirà en cara amb to altisonant, als nacionalistes republicans, que no'ns sotmetessim resignats a lo que preté la majoria que'ns desgoverna i pitjor administra. Ens digué mals de pòmocrates per haver recorregut als Poders superiors en contra d'aquells sus-

ditos acords reputats ilegals i tinguts per lesions als interessos de la població. Com si l'Ajuntament fos una Assemblea constituïent amb amplis poders de la nació; com si no hi hagués unes lleis que són la garantia de tots i cada un dels ciutadans, i uns Poders reguladors d'aquestes lleis, als quals se pot i's deu recorre en un ordre de prelación geràrquica, sempre que'ls ciutadans se creuin atropellats en els seus drets o interessos per organismes o autoritats inferiors.

Sápiga aquest improvisador de teories, que desde'l rei al Parlament, del govern al més ínfim funcionari de l'Estat; desde'ls més enlairats organismes jurídics o administratius fins al més modest jutge municipal o alcalde de barri, tots els ciutadans, tots, sense excepció, estan sotmesos a unes lleis fonamentals i reguladores de la vida interna i externa dels pobles.

Que l'Ajuntament de Reus té dret amb el seu vot de majoria a violentar o quebrantar el sentit o la lletra de les lleis reguladores de les seves funcions?

Ont aniríem a parar! Així ni'l rei ni'l Parlament ni'l govern ni ningú. Ni's pot fer així en monarquies ni en repúbliques ni en règims autonòmics ni centralistes.

I desgraciadament que no fos així. Cauríem en la pitjor de les tiranies; els pobles foren places inexpugnables situades pels cacsos. Ni'l dret de gentes se reconeixeria per molts esbirros; ni's podria viatjar perquè en cada encreuament de carretera hi hauria perill per la propia vida i per la propia borsa. En una paraula: retrogaderíem de fet al primitiu règim de tribu, cosa que segons se veu plauria molt als possibilistes, si'l poble se'ls sotmetia amb armes i bagatges i ells poguessin disposar a capritxo de vides i hisendes, com en època feudal.

Pero que l'importen aquestes deduccions de ses propies teories, a l'incomparable teoritzant del possibilisme? És lo que ell deu pensar: la qüestió és sortir del pas i poguer presentar la factura. Recentment, per haver dit un confrare local que en Caballé viatjava pel Nord d'Espanya en bases de capitals per a l'explotació del negoci de les aigües que «gratis et amore» li cedeix l'Ajuntament; ens ha sortit amb l'espantant teoria de que al ó era ficar-se en terrenes privats, inviolables, quelco e així com la profanació de cosa sagrada.

I agafant el rave per les falles, afegeix que amb el mateix dret que l'aludit confrare local revela la situació econòmica de l'Empresa Caballé, se podria fer públic l'estat econòmic de tota empresa o negoci de caràcter privat, amb lo qual—acabava dient, recalcant la fal·la teoria—s'irrogaria un gros dany al comerç i's portaria la pertorbació en els negocis, fent una mala obra, etc.

D'aixó se'n diu confondre les illes Britàniques, perquè acceptant la exposada teoria aviat ni's podria parlar dels cabals públics; de l'Hisenda de l'Estat, del Municipi o la Diputació. Car ha de sapiguer aquest improvisador de teories que'ls capitals amb que s'explota o's tracta d'explotar un negoci públic són d'un ordre tan públic com el mateix negoci; i així com en les empreses privades el poble no hi té res que veure, en les públiques té'l dret i adhoc el deber de conèixer el seu funcionament els medis de que disposen, els cabals en que compten, etc.

Pero ja que seguir? si tampoc s'esmenarà aquesta gran mentalitat enciclopèdica del possibilisme. Seguirà com fins aquí; dient lo que li dongui la gana, falsificant lo que li convingui.

Al capdevall, quin remei li toca sino improvisar teories, si'l seu partit està sempre en terrenes falsos, si'ls seus homes tenen el dó del deescert!

Prou fa en defensar lo indefensable.

Per a demà:

Recurs d'alçada interposat per les entitats econòmiques contra els darrers acords de l'Ajuntament sobre'l projecte Caballé.

Informació Local

Unió Federal Nacionalista Republicana

Junta Municipal

Se convoca a tots els inscrits al Cens del partit, a eleccions, que per a renovar la totalitat d'aquesta Junta Municipal, tindran lloc el proper dimecres dia 23, a les 10 de la nit, en el local social del "Foment Republicà Nacionalista."

Reus 17 d'abril de 1913.—Per la Junta Municipal—El President, Evarist Fàbregas.

En el present número repartim una fulla anunciadora d'una publicació setmanal que apareixerà el dia 4 del proper mes de maig, titulada «Lectura Popular». Biblioteca d'autors catalans.

Aquesta publicació ve a omplir un buit molt necessari, car amb una modesta quantitat—deu cèntims cada quadern de 32 planes—tots els catalans se podrán fer amb les obres dels autors més celebrats del nostre Renaixement.

Es de creure que tant lloable iniciativa se veurà coronada per l'èxit més falaguer.

BORRAS-DENTISTA Mercadal, 13. REUS

Els telegrams de Roma segueixen comunicant impresions pessimistes respecte a la salut del Papa.

En el Teatre Fortuny hi tindran lloc aquesta nit, desde dos quarts de 10, selectes sessions de cinematògraf, en les que, ademés, hi treballaran els malabaristes «La Fea and Chattram» i la completista «Teresita Montesinos».

Entre altres cintes, se'n projectarà una d'interessant argument, titulada: «La bola de cristal».

PER A LLOGAR: Magatzems, cobert i pati

Carme alt, cantonada a Sant Llorenç. Informar en la mateixa casa.

En altre lloc del present nombre insertem l'horari del número de trens que posa en circulació la Companyia Reussenca de Tramvies per a la festa d'aviació que se celebrarà demà en les veïnes platges de Salou.

Flors de taronger (solament d'agre), roses, roelles, borraça, etc., se compren en la FARMACIA SERRA, arraval de Santa Agna, 80, Reus.

Ha sigut nomenat veedor del Consell Comarcal, de Valls, de l'Unió de Viticultors de Catalunya, don Martí Queralt Ballart.

Amb motiu de les darreres plujes son variats els carrers que han quedat en un estat lamentable, fent-se difícil el trànsit rodat. Conviniria en alguns carrers, especialment el de Pi i Margall, la col·locació de matxaos als molts clots que hi ha.

Dolors Marrugat. — Modes. — El proper dissapte, dia 19, arribarà de Barcelona una modista, instalant la seva exposició d'elegants models a l'Hotel de Londres, ont espera ésser visitada.

Nota.—Se reformen tota classe de sombreros de palla.

En les sessions que avui se donaran en el cinematògraf Sala Reus, s'hi exhibirà un magnífic programa de pel·lícules, totes de la casa Pathé.

Llegim en un confrare de Tarragona: «Abir estigué a Vilaseca l'inspector d'Hygiene pequaria don Salvador Martí, amb objecte de pendre mides encaminades a tallar una enfermetat que ataca

al bestiar llanar i que s'ha propagat a Riudecanyes amb l'envió de bestiar malalt.

El senyor governador ha multat al veterinari de Vilaseca per haver amagat l'existència de l'enfermetat.»

Crídem l'atenció dels veterinaris municipals perquè prenguin mides a fi que no's propagui aquella malaltia en el bestiar d'aquesta ciutat.

— Doctor A. Tort Nicolau —

Especialista en parts y enfermetats de la dona.—Ex chefe de la Maternitat y Inclusa de Madrid

Consulta de 5 a 9 en son Consultori, arraval de Sant Pere, 45, principal.—Consulta de 11 a 12 y de 3 a 5, plassa de Prim, 6, segóu.—Teléfon 78.

La celebrada artista catalana Maria Barrientos ha obtingut un éxit sorollós a París, amb la representació de «Sonámbula». Totes les localitats ja estan venudes amb anterioritat.

Saboneria de Josep Forcades

Despatx: Sant Esteve, 28.

Segons datos de la secció d'estadística de vagues del Museu Social, durant el darrer mes de març, se declararen a Catalunya 9 paros del treball (vagues o lockouts), 6 d'ells a Barcelona, i els altres 3 al Vendrell, Breda i Sentmanat. Aquests paros comprenien un nombre màxim de 1.598 obrers.

Durant el mes acabaren 7 paros amb 439 obrers. De dits paros, guanyaren 3 els obrers, perderen 2 i els altres 2 acabaren per tranzacció.

Donya Rosa Segarra. — *Bevalora amb Reial títol.* Ofereix els seus serveis. —Carrer de Jesús núm. 2, segóu.

Avui tindran lloc en el saló Kursaal de Reus les acostumades sessions de cine i varietats, en les que hi pendrà part la notable parella de ball «Turque-Valence».

En el programa de cine hi figurarà la cinta de 1.200 metres, de la casa Nordisk, «Una intriga en la Cort de X» i altres no menys interessants.

Fabrica de Gorres. - Isidre Pons

participa a la seva nombrosa clientela haver traslladat el seu despatx del carrer de Bonle núm. 9 al carrer de Monteros 18 i Galíó núms. 7 i 9.—Reus.

Per manca d'espai deixem de publicar l'extracte de la sessió de l'Ajuntament tinguda ahir.

La publicarem en la propera edició.

COMUNICAT

Se'ns prega l'inscripció del següent comunicat:

«Señor Director del diario FOMENT.

La Sociedad de Oficiales Toneleros de Reus se ha visto obligada a operar el taller del comerciante y fabricante don Gabriel Ferraté; por haber faltado al compromiso de introducir cascots hechos fuera de ésta y respetado por todos los demás comerciantes.

Han sido inútiles los trabajos de la comisión que ha intervenido en este asunto por no querer aceptar dicho señor las proposiciones de arreglo de dicha Sociedad.

Sociedad de Oficiales Cuberos. Reus 18 Abril 1913.»

ESPECTACLES

TEATRO FORTUNY

Cinematògraf i atraccions. — Grans sessions per a avui.—Debut dels inimitables malabaristes «La Fea and Chattram» i de l'aplaudida completista «Teresita Montesinos».

Escullit programa de pel·lícules. Sessió permanent a dos quarts de 10.

SALA REUS

Escallides sessions de cinematògraf tots els dijous, dissabtes i dies festius.

KURSAAL DE REUS

Grans sessions de cine per a avui. —Debut de la notable parella de ball «Turque-Valence». Magnífic programa de pel·lícules. Preus i hores de costum.

FESTA D'AVIACIO

Ferrocarril Econòmic de Reus a Salou (COMPANIA REUSENSE DE TRAMVIES)

Servei de trens que regirà demà diumenge:

Sortides de Reus (Arraval de Robaster).—Tren n.º 4 a les 3'30; n.º 6 a les 8'18; n.º 2 a les 10'15; especial A a les 12; especial B a les 14; n.º 8 a les 14'50; especial C a les 15'15; especial D a les 16; n.º 38 a les 16'30.

Sortides de Salou.—Tren n.º 3 a les 4'15; n.º 5 a les 9'07; n.º 7 a les 11'15; especial BB a les 14; especial AA a les 14'50; especial CC a les 15'15; n.º 1 a les 15'50.

A l'acabar la festa, sortirà un tren cada trenta minuts, fent-se els necessaris per al retorn dels senyors viatgers.

Observacions.—1.º El tren número 4 sortirà de la estació del Camí de Salou.

2.º Els trens especials no tindran més parades intermitges que les del baixador de Mascalbó.

3.º El preu del passatge d'anada i tornada serà de pessetes 1'05.

Reus 19 abril 1913.—L'administrador.

SECCIO OFICIAL

Institut General i Tècnic de Reus ANUNCI

Curs de 1912 a 1913

Ensenyança oficial i colegiada.—Drets acadèmics

En compliment de lo previngut en les disposicions vigents, els alumnes matriculats en el present curs que hagin d'examinar-se tant en l'època ordinària com en l'extraordinària, abonaran en aquesta Secretaria durant el mes de maig pròxim, els drets acadèmics en la forma següent:

BATXILLERAT.—Per cada assignatura: dues pessetes en paper de pagors per drets acadèmics; dues pessetes en paper de pagors per drets d'examen, i un timbre mòvil de 10 cèntims.

Els expressats drets seran al doble si la matrícula fou feta en època extraordinària.

Les matrícules d'honor están exemptes d'aquests drets.

El total de paper de pagors per drets acadèmics, s'entregarà amb separació del que correspongui per drets d'examen.

MAGISTERI.—Per cada grup o part d'ell: Dotze pessetes cinquanta cèntims en paper de pagors com a segóu plaç de la inscripció de matrícula; cinc pessetes en paper de pagors per drets d'examen, i tants timbres mòvils com assignatures compregui la matrícula.

El total de paper de pagors per drets del segóu plaç, s'entregarà amb separació del que correspongui per drets d'examen.

Ensenyança no oficial no colegiada (lliure)

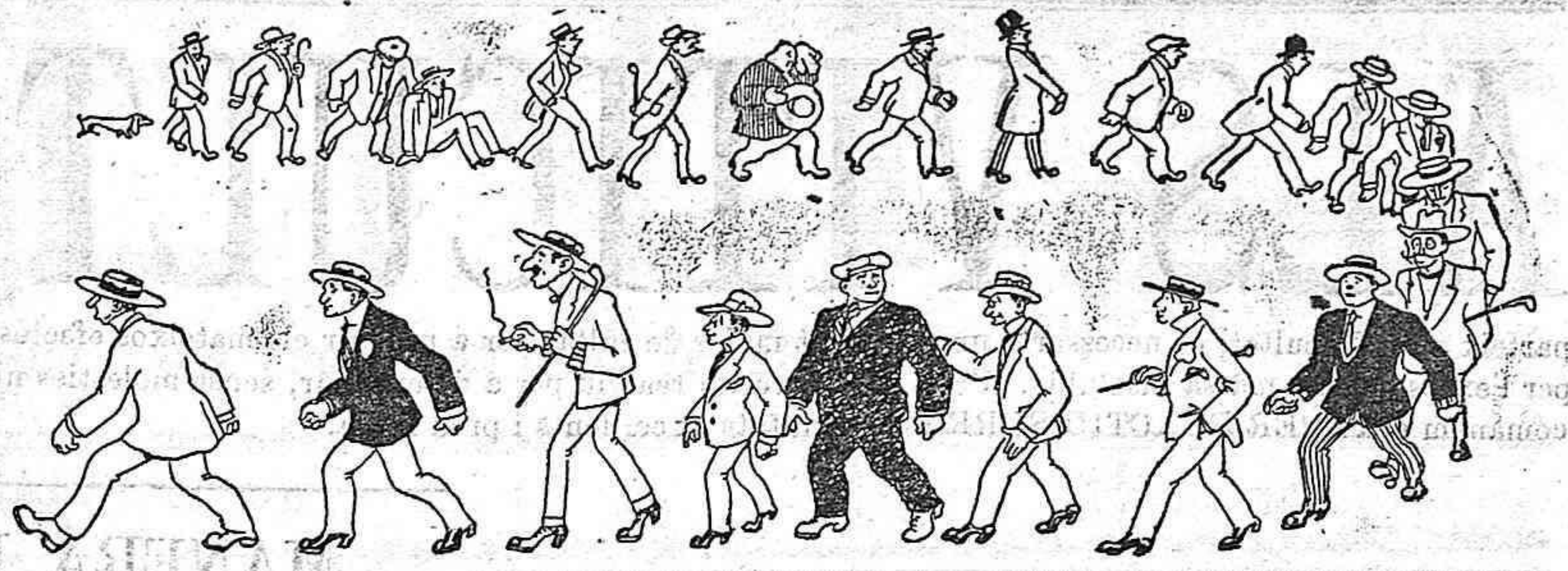
Durant l'actual mes d'abril s'admetran les instancies per a la matrícula dels alumnes de la expressada ensenyança, en impresos que a l'efecte facilitarà la Secretaria, havent d'adossarse an aquelles una pólisa de pesseta.

Els aspirants a més d'identificar la seva persona i exhibir la cédula personal i certificat de revacunació, abonaran els drets següents:

BATXILLERAT.—Per cada assignatura: dues pessetes en paper de pagors per drets de matrícula i acadèmics; dues pessetes en paper de pagors per drets d'examen; dues pessetes i mitja en metàllo per drets d'expedient, i tants timbres

CORREM EN BUSCA DE LES NOVETATS DE LA SASTRERIA

Monterols, 35. REUS QUERALT

mòvils més un de 10 cèntims com assignatures comprengui la inscripció. Aquests alumnes consignaran al darrera de la sollicitud les assignatures que tinguin aprovades del curs anterior o les que guardin prelació científica amb aquelles en que's matriculin.

El total de paper de pagos per drets de matrícula i acadèmics, s'entregarà amb separació del que correspongui per drets d'examen.

MAGISTERI.—Per cada grupu o part d'ell:

Vinticinco pessetes en paper de pagos per drets de matrícula; cinc pessetes en paper de pagos per drets d'examen; dues pessetes cinquanta cèntims en metàllic per drets d'expedient, i tants timbres mòvils més un de 10 cts. com assignatures comprengui l'inscripció.

El paper de pagos per matrícula, s'entregarà amb separació del que correspongui per drets d'examen.

INGRÉS.—Els examens d'ingrés que hagin de verificar-se en el mes de juny per tota mena d'ensenyances, deurán sollicitar-se durant l'actual mes d'abril.

L'instància serà escrita de puny i lletra de l'aspirant, en imprés que's facilitarà a Secretaria, al que s'hi adosarà una pèlça de pesseta, havent d'acompanyar la certificació de trobar-se vacunat o revacunat i per a justificar l'edat, la de naixement del registre civil així com la cédula personal, els que per la seva edat hi estiguin obligats.

A l'acte de l'inscripció s'entregarà: Cinc pessetes en paper de pagos per drets d'examen; dues pessetes cinquanta cèntims en metàllic per drets d'expedient; i un timbre mòvil de 10 cts.

Les hores de despatx per a les operacions anteriorment anunciades, serán: Ensenyança oficial i col·legiada de 10 a 11.

Idem no oficial no col·legiada de 11 a 12.

Oportunament s'anunciarán els dies en que tinguin lloc els examens dels alumnes d'ensenyança no oficial i els de ingrés.

Tot lo que per disposició del M. I. Sr. director se fa públic per a coneixement dels interessats.

Reus 13 d'abril de 1913.—El secretari, F. Cabré Gonzalez.

REGISTRE CIVIL

INSCRIPCIONS DEL DIA 18 ABRIL 1913

NAIXEMENTS

Teresa Saludes Vilafranca.—Eugeni Obré Andreu.—Marti Gasull Garcia.—Josep Palau Sedó.

DEFUNCIONS

Maria Llanaradó Estivill, 68 anys, Barreras 25.

MATRIMONIS

Bonaventura Oliya amb Adelina Llagostera Pamies.

Informació comercial diària per a FOMENT

Preus corrents del dia d'ahir

Cereals y llegums

Blat.—Aragó superior a 19'50 ptes. los 55 kilos.	
» mitjà a 18'50 »	
» horta a 17'50 »	
» Comarca a 18'— »	
Ordi.—Aragó a 18'— » quarters.	
» Estranger a 10'75 »	
» Comarca a 11'50 »	
Morash.—Aragó a 18'— »	
» Comarca a 18'— »	
» Estranger a 19'50 » los 100 kilos.	
Faves.—Comarca a 15'— » quarters.	
Favons.—Comarca a 14'— »	
» Andalusia a 30'— »	
» Estranger a 31'— » los 100 kilos	

Burdanyes.—Comarca a 16'— »
Fesols.—Comarca a 16'— »
» Urgel, a 16'— »
Garrofes a 26 rals quintá.
Situació del mercat. Sostingut en grans de tota classe.

Farines y despulles
Farina de 1.ª a 44'— ptes sach de 100 kilos
» redona a 41'50 id. id.
» 2.ª R. a 35'— id. id.
» 2.ª B. a 31'— id. id.

Farineta a 19'— ptes. lo sach de 70 kilos.
Tercerilla a 15'— id. lo sach de 70 id.
Trita a 26 rals lo sach.
Segó a 23 id.

Situació del mercat. Sostingut en farina. Fermana en segó i farineta.

Ametilles
Mollar en crosta a 62'50 ptes. sac 50 Ks.
Esperansa 1.ª en gra a 130'— » qq. 41.600
» 2.ª » a 127'50 »
Comú del país a 125'— »
» d'Aragó a 125'— »
Llargueta a 130'— »
Planeta a 130'— »
Situació del mercat. Tendència a l'alsa.

Avellanes
Garbellada a 47'— ptes. sac 58'4 kilos.
Propietari negreta a 47'— »
» embarc a 44'— »
En gra 1.ª a 74'— » quintá 41'600
Id. 2.ª a 72'50 »
Situació del mercat. Tendència a l'alsa.

Pesca salada
Bacallá: L'últim carregament arribat en el vapor «Hiram» portá excelents calitats, cotisant-se:

» Islandia superior a 50 ptes. los 40 k.	
» Id. primera 49 »	
» Id. segona 48 »	
» Noruega (ja en plaça) 46 »	

Venda encalmada. Son molt poc falagueres les noves d'origen per lo que fa referència a la nova perquera.

Sardines:
Carinos i Viveros medianillos de 12 a 14 ptes. miller. extra de 26 a 28 »
» doble extra de 28 a 31 »
Ayamontes 3/E a 24 »
id. 4/E a 26 »
id. 5/E a 23 »
id. extra a 30 »
id. extra D a 32 »

Tunyines: Existencies nulcs. S'espera algun pico de Canaries. L'únic mercat que té d'aqueix asiat es Valencia, venent-se a preus fabulosos amb vendes al comptat.

Segons costum de cada any, se preparen les Almadraves per a la segona quinzena del present mes en tirar els aparells per la nova costera.

Esperits

Destilats a vapor de 95 a 96 graus a 130 ptes.
Id. de 94 a 95 » a »
Rectificat de 36 a 97 » a 130 »
Desnaturalizat de 88 a 90 » a »
Situació del mercat. Segueix dominant la calma en aquest ram, sostenint-se els preus per no fabricarse de vi.

Vins

Negre superior de 6 l/2 a 7 l/2 rals gran.
Id. corrent de 6 a 6 l/2 id.
Blanch superior de 6 l/2 a 7 l/2 id.
Id. corrent de 6 l/2 a 7 id.
Rosat de 6 l/2 a 7 id.

Mistela.—Negra de 50 a 55 ptes. carga Blanca, de 48 a 52 id.
Granatxa, de 50 a 55 id.
Moscatell, de 60 a 65 id.

Situació del mercat. La disminució de negocis que com tots los anys té lloc en aquesta época, continua notantse certa fluixetat en les cotisacions, operantse poc.

Olis
Fi d'Aragó de 23'— a 24'— ptes. canti 15 ks.
Fi d'Urgell » 22'— a 23'— rals cortá 3'75 »
Fi del Camp » 22'— a 23'— » »
Segona bo » 18'— a 19'— » »
Classes fluixes »— a 17'— » »
De remolta vert » 90'— a 95 ptes. carga 115 ks.
De remolta groch » 92'— a 98 »

Los olis nous d'Aragó y del Camp son molt defectuosos y cucats valen de 17 a 18 pessetes los 15 kg., los nous d'Urgell valen de 17 a 18 ptes. los 15 kg., los dolents o sigui d'olives de terra y de 22 a 25 ptes. los superiors.

EDUARD RECASENS
Corredor de Comers Colegiat
Arraval Santa Agna, 55.—Teléfon 108

ORDRES DE BORSA
Cotisacions diaries, dematí y tarda.—Operacions a plas ah cambis en ferm

Interior.	82'86
Norts.	104'15

Alacants.	102'40
Orenses.	29'90
Andaluzos.	—
Banc Colonial.	—
Río Plata.	—

BORSA PARIS
Norts. 480'—
Alacants. 474'—

CAMBIS EXTRANJERS
Barcelona: Francs. 8'60. Lliures. 27'39
Madrid: —

FUTURS DE COTÓ
Ordres para les Borses de Liverpool y New-York Cotisacions diaries.—Follets explicatius

COMPRA-VENDA de paper extranger, de paper de renda (del Estat, obligacions ferrocarriis, Municipals de Barcelona y tots los que's cotisen en la Borsa de Barcelona), y de valors locals.—Intervenció en tota classe d'operacions en los Bancs de la localitat.

CAMVIS CORRENTS
donats per la Junta Sindicat del Colegi de Corredors de Comers de la plassa de Reus

EXTRANJERS:
Londres 90 d/1 27'08 din.
Idem 8 d/1 »
Idem vista ops. 27'39 »
París vista » 8'50 »
Marsella vista »
Hamburg vista »

VALORS LOCALS din. vap. op.

440 Gas Reusense	—	437'0
525 Industrial Harinera	—	—
650 Banco de Reus de	—	—
» Deucuentos y Préstamos	—	—
25 C Reusense de Tranvias	—	—
200 C Reusense de Tranvias	—	—
» privilegiades 5 %	—	—
400 Electra Reusense	—	—
162'50 Empresa Hidrotórica	—	—
190 Electro-Química Teruel	—	—
540 Obligacions Manicomio	—	—
» Reusense.	—	—
» Manicomio Reusense	—	—
605 Institut P. Mata (2.ª E.)	—	—
605 Institut P. Mata (3.ª E.)	—	630
500 Obligacions Electra	—	—
» Reusense.	—	—

Ferrocarrils

Servey que regeix desde'l dia 1 de Setembre de 1912

De Reus a Barcelona

Surt a las 4'35 per Vilafranca y arriba 8'12	
» 6'54 Vilafranca » 8'37 (m)	
» 8'40 » » 9'2 (L)	
» 14'13 » » 13'27 (V)	
» 17'16 » » 17'40 (C)	
» 21'32 » » 20'34	
» » » 23'36 (R)	

De Barcelona a Reus.

Surt 5'50 Arriba 9'21 (m)	
» 8'25 » » 10'39 (R)	
» 9'23 » » 12'48 (C)	
» 13'5 » » 16'26 (L)	
» 15'4 » » 19'24 (M)	
» 19'50 » » 22'3 (E)	

De Reus a Falset y Mora

Surt 6'50 Surt 9'12 Arriba 9'58 (m)	
» 10'45 » » 11'25 » » 11'50 (R)	
» 13'18 » » 14'24 » » 14'58 (C)	
» 16'30 » » 18'57 » » 19'47 (M)	
» 19'45 » » 21'11 » » 21'48 (L)	
» 23'11 » » 23'16 (E)	

De Mora y Falset a Reus

Surt a las 5'40 Surt 7'20 Arriba 6'46 E	
» 6' » » 7'20 » » 8'28 M	
» 7'15 » » 9'3 » » 10'44 M	
» 12'17 » » 13'11 » » 14'3 C	
» 17' » » 18'45 » » 20'28 M	
» 20'9 » » 20'45 » » 21'12 R	

De Reus a Lleida

Surt a las 8'22 y arriba a las 11'22 (correu.)	
» 13'35 » » 20'05 (m.)	
» 17'59 » » 22'03 (m.)	
» 20'30 » » 0'22 (m.)	

De Lleida a Reus

Surt 5'30 Arriba 9'46 (m.)	
» 16'15 » » 20'17 (m.)	
» 15'— » » 17'58 (c.)	
» 8'29 » » 12'59 (m.)	

De Reus a Tarragona

Surt a las 7'38 y arriba a las 8'11 (m.)	
» 9'57 » » 10'30 (m.)	
» 12'35 » » 13'07 » »	
» 14'08 » » 14'45 (m.)	
» 18'08 » » 18'35 (c.)	
» 20'50 » » 21'34 (m.)	

De Tarragona a Reus

Surt 7'35 Arriba 8'10 (c.)	
» 9'00 » » 9'35 » »	
» 12'29 » » 13'06 (m)	
» 16'36 » » 17'14 (m.)	
» 19'25 » » 20'03 (m.)	

LINEA DE VALENCIA

Surten de Saló para Valencia.—9'18.—11'15.—17'07 (fins a Tortosa).—0'02.
Arriben de Valencia a Saló.—4'19.—9'17.—15'45.—18'38.

LA HIDRAULICA REUSENSE de EMILI AULÉS

Gran fábrica de mosaics hidráulics

Aquesta fábrica compta a més d'una infinita varietat de dibuixos, en grans existencies de rajoles, lo que li permet poguer servir el genre en immillorables condicions de duració i permanencia dels colors. Preus sense competencia.—Camí de Riudoms, 3.—Reus

Borrás-Dentista

Aprovat per la Facultat de Medicina de Madrid

Plassa Constitució (Mercadal), 13, 1.ª, 2.ª.—REUS

Métode nou i sens dolor per a el tractament de les dents.—Dents artificials sense paladar, ganxos ni ressorts deixant el paladar enterament lliure.—Construcció de dentaduras de tots sistemes.—Especialitat amb extraccions sense dolor i corones d'or i porcelana.

Preus econòmics

Consulta: A Mora d'Ebre els dijous primer i tercer de cada mes. Gratuïta de 12 a 1 tots els dies excepte'ls dijous i dies festius

Agencia de Transports i Acarreu

DE

Baptista Argilaga

Güell i Mercader n.º 17 (Hostalets). Teléfon 192

Serveis diaris a domicili entre Mora d'Ebre, Lleida, Valencia i Barcelona

Corresponsals: a BARCELONA, Josep Capdevila, Comtal, 35 a MORA D'EBRE, Casanova i Tramunt, Palla, 7

NOTA: Servei especial d'acarreu.—Informes per a passatges per la línia Brasil, Rio de la Plata i Buenos Aires.

ESCOLA MILITAR "PRIM"

Donotea, 1, pral. (enfrent de la Fleca).—REUS

S'adverteix, que en el present any, deuen rebre l'instrucció militar que prevé la llei per a obtenir reducció del temps de servei en files, no tant sols els joves del reemplaç de 1913 que han pagat quota militar, sinó que també deuen rebre-la els de 1914 que tinguin el propòsit de pagar dita quota i els del cupo d'instrucció (abans excedents de cupo) de 1912, els que amb arreglo a l'article 261 capítul XX de la llei de recrutament han d'esser cridats en l'any actual.

MATRÍCULA OBERTA TOT L'ANY

Classes especials per als residents fora de la localitat.—Consulta gratuïta de tot lo que's refereix al Servei Militar Obligatori.

Per a informes i matrícules:

REUS.—Plaça del Quartel, (Pabelló), núm. 3, 2.ª, 1.ª

de 15 a 17 els dies feiners i de 11 a 13 els festius.

BOTES

Teodor Vernet

S. Francisco Xavier, 4. Reus

Se venen botes de 4, 2 y 1 carga, de superior calitat a preus baratos.

Avis. Mitjaires

Se necessiten oficials de fer mitjes, tant d'aquesta ciutat com de fora. Se'ls hi donarà treball tot l'any i se'ls hi facilitarà màquina per a treballar a casa seva, pagant-los hi son treball a bons preus.

Informaran en aquesta impremta.

Eduard Recasens Corredor de Comers colegiat.—Intervenció de tota classe d'operacions als Bancs de la localitat.—Compra-venda de paper extranger.—Operacions de banca y borsa.

Arraval de Santa Agna, 55. Teléfon 108

FOMENT

se ven a Barcelona al kiosco del LICEO Rambla del Centre

El recader de Lleida

MANUEL RABASCALL, desitjant correspondre a la bona acollida que'l públic li ha dispensat en el seu servei entre Reus i Lleida i els pobles de la línia, ha determinat, per a donar més facilitats, ampliar el servei fent un doble viatge diari fins a Montblanc i estacions intermitges.

Hores de sortida a les 8'22 i 13'35. Hores d'arribada a les 12'29 i 17'58. Els encarreca se reben

Plaça de Prim, saló Ilmiplabotes, i Garrar Llovera (Padró) 23, 2.ª.—REUS

VERMOUTH demanen-lo en totes parts sec i dols MAYNER i PLA.

IMP. SANJUAN GERMANS.—REUS

ALS VITICULTORS.

Es de suma conveniència que'l caldo bordelès que prepara el viticultor per a combatre les malalties criptogàmiques sigui *precisament neutre*. La preparació no ha d'ésser ni àcida, ni bàsica; perquè, si és lo primer, ataca les fulles del cep cremant-les i com resulta, ademés, molt soluble, és fàcilment arrastrada per les plujes i és nula la seva acció benèfica. Si, pel contrari, és excessivament bàsica, aleshores se diposita amb rapidesa, se retrari, i està en son punt i per a això recomanem el PAPER REACTIU SERRA de resultats excel·lents i preu ínfim.

MANERA D'EMPLEAR EL

PAPER REACTIU SERRA

Quan s'hagi tirat en la solució de sulfat de coure, una quantitat prudencial d'aigua de calç, se sumergeix en la barreja una tira de paper reactiu. Si aquest, permaneix blanc, és que no hi ha encara prou calç i se n'hi va afegint fins que, al sumergir-lo de nou, adquireixi el paper un color fort vermell.

CADA LLIBRET VAL 25 CÈNTIMS

FARMACIA SERRA

ARRAVAL DE SANTA AGNA, 80

REUS

MUNDIAL PALACE

COBERTS DESDE 3'50. - RESTAURANT INSTALAT FRENTE AL MONUMENT DE COLON. - TELEFON 763. - BARCELONA

Tots els dies de 12 a 3 concerts.—Els divendres plat del dia sopa BOUILLEBAISSE. Dissapte menú corrent i vegetarià.—Gran menjador per a 500 comensals.—Esplèndida il·luminació.—Servei esmerat.—Cuina selecta.—Perruqueria i banys.

IBARRA i C. Stat. en Cmta. SEVILLA

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots els dijous sortida fixa del port de Tarragona per a València, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Isla Cristina), Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcia-Carril Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián.—Servei rapit eventual per a Galicia i Nort d'Espanya amb escales a València, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander i Bilbao, empleant sòlsament 14 dies en el viatge.—S'expedeix coneixement directe pera Larca i Sant Esteva Pravia amb trasbort al vapor "Luarca núm. 3", i per a Dunquerque als vapors de la Companyia Francesa "Jenna i d'Anzin".

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Unic servei fixe i setmanal per a Cette i Marsella tots els divendres

PROXIMES SORTIDES

Per a la Costa d'Espanya

Per a Cette i Marsella

Abril	10	Vapor Cabo S. Sebastián	Abril	11	Vapor Cabo San Martín
"	17	" " Quejo	"	18	" " Oropesá
"	24	" " San Martín	"	25	" " Higuer
Maig	1	" " Oropesa	Maig	2	" " Roca
"	8	" " Higuer	"	9	" " Nao

Per a més informes, al consignatari a Tarragona: En MARIAN PEREZ. - Real, núm. 32. - Telefon núm. 45

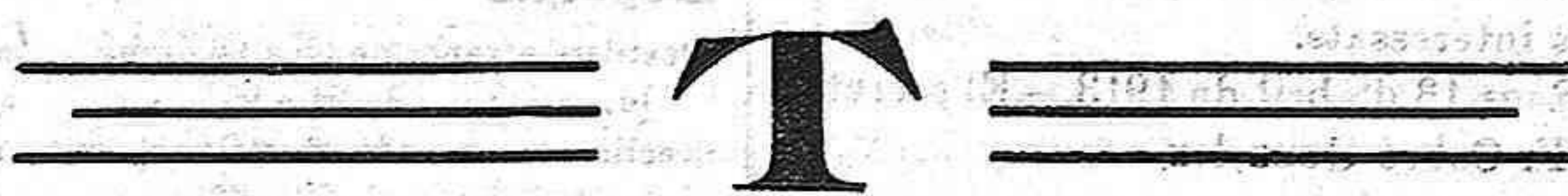
NOVA LÁMPARA ELÉCTRICA

DE FILAMENT METÁLIC TREFILAT

IRROMPIBLE

"METAL"

C. G. E.

Fabricada per la

Compagnie Generale d'Electricité

Venda al por major i menor

LLUIS ESCOLÁ

Arraval de Santa Agna, 40. - Teléfono 189

MAGATZEM DE MATERIAL ELECTRIC

REUS

Companyia Francesa del Gramophone

Representació i dipòsit: R. Perpiñá. Major, 22.—REUS
Despatx: 24, pral.

Exit col·lossal dels cèlebres artistes

TITTA RUFFO i CARUSO
en discs Gramophone.

Avis important.—La paraula Gramophone la tenim registrada en la Convenció de Berna amb el número 2.151, i perseguirem amb tot el rigor de la llei al que faci ús indegut d'ella.

SENSE aquesta marca

l'aparell NO és un "Gramophone".

— Catàlegs gratis —

Dipòsit de Rellogeria.—Relloges de buxaca i despertadors de 290 ps.

VIDRES PLANS

VIDAL GERMANS I C.ª

Martí Napolità (Alcañiz), 7

REUS